Krise, arbejdsløshed, underskud på betalingsbalancen, nye prognoser, der fortæller, at udviklingen i verdensmålestok bevæger sig den forkerte vej. Det er nogle af de ting, vi dagligt mærker på vor krop, eller får slynget i hovedet.

Det giver uro og frygt i menneskets sind. Man lukker sig inde i sig selv, bliver selvtilstrækkelig. Der er risiko for, at egoisme kan brede sig som en svindsot, der lammer vor handlekraft .

Netop det kan gøre det ekstra svært - her og i andre lande - at bekæmpe krisen.

Vi har før haft store - og endnu alvorligere kriser.

I 30'erne var hele verden rystet i sin grundvold. I Danmark

- i Norge, Sverige var der stærke socialdemokratiske arbejderbevægelser. I USA slog Franklin Roosevelt og hans demokratiske parti igennem. En "trods alt tro" prægede disse og andre demokratiske lande. Man trådte op imod krisen og kom igennem den.

Men i andre lande gik det galt.

Mennesker og nationer bukkede under for krisen. Diktaturer, ensretning, menneskelig og national egoisme florerede.

Vi ved alle, hvordan det endte.

Krisen i dag er alvorlig. Men ikke så katastrofal som i 30ferne. Europa har nok nationale modsætninger. Men slet ikke så store modsætninger som dengang.

Samarbejdet i Europa er ikke godt nok. Men vi modarbejder ikke hinanden. Vore lande er ikke fuldkomne demokratier. Men vi kan notere at europæiske lande, der før var fascistiske nu er demokratiske.

Med andre ord:

Mulighederne for at komme igennem den nuværende krise er derfor

- trods alt - langt bedre.

Men det forudsætter, at der er politisk vilje til at bekæmpe krisen.

Ikke blot i Socialdemokratiet - men også i andre partier og ude

Vi må have vilje til at overleve. Ikke blot overleve fysisk.

Men vilje til at overleve som individer med en menneskeværdig holdning og med en social ansvarsfølelse overfor vor næste og vort fællesskab.

Det er det, det drejer sig om. Det er det, som jeg føler er Socialdemokratiets hovedopgave. En svær men nødvendig opgave.

Her i vort eget parti - i arbejderbevægelsen - skal viljen være tilstede.

Den må begynde her for at kunne brede sig til hele samfundet.
Vi har vilje og ide. Jeg tror stadig flere sætter sin lid til os .
Vi mærkede det under den sidste valgkamp.
Vi så på valgresultatet, at flere har tillid til os - måske flere end vi selv troede.
Det forpligter.
I den positive udvikling i stemmetallene, vi har kunnet konstatere siden valget i 1973, er der en særlig tendens, der er grund til at glæde sig over.
Jeg tænker på Socialdemokratiets andel af de helt unge og yngre vælgere. Disse grupper i alderen 20-29 år og 30-39 år stemte ved valgene i 1973 og 1975 i mindre grad på Socialdemokratiet end den øvrige befolkning gjorde det. Denne udvikling er nu vendt. De helt unge vælgere i alderen 20-29 år stemte i februar socialdemokratisk på lige fod med resten af befolkningen. Og de yngre vælgere i aldersgruppen 30-39 år var ganske enkelt en af Socialdemokratiets aller stærkeste vælgergrupper.
De unge og yngre vælgere vender i højere grad det døve øre til den urealistiske politik, de lette løsninger.
Også de unge forstår, at der er et frisind, der skal forsvares imod de sorte angreb.
Der er et socialt sikkerhedssystem, som ikke må ødelægges af egoisme. De unge forstår, at Socialdemokratiet er det sikreste bolværk imod de seneste års primitive angreb på alt det, vi som demokrater og socialister netop sætter pris på. Det interessante er, at denne holdning ikke alene er styrket blandt unge arbejdere, men også blandt unge under uddannelse.

Nu mangler vi bare, at dette ikke alene kommer til udtryk på valgdagen, men også at denne holdning i langt højere grad får mæle.
Det skal ikke være det yderste højre og det yderste venstre, der skal dominere den politiske skueplads.
Og lad mig et øjeblik se bort fra vor egen situation.
I Sverige var der valg for et år siden. I Norge har man netop overstået valget.
Selvom Olof Palmes regering måtte gå af, var det alligevel et godt valg. Efter 40 års regering fastholdt Socialdemokratiet sin position og i dag står vort svenske broderparti så stærkt som nogen sinde.
I Norge fik Odvar Nordlis regering - og Arbeiderpartiet - en strålende valgsejr.
Det er uklart om alt hvad der er af borgerlige partier i Norge kan løbe sammen og

vælte regeringen. Men heller ikke det kan fordunkle den kendsgerning, at Arbejderpartiet, er den helt afgørende kraft i Norge.
Mange gange har det borgerlige Danmark afsagt dødsdommen over den socialdemokratiske arbejderbevægelse. Hver gang har vi måttet skuffe dem. Her og i andre lande lever vi i bedste velgående.
Fornyelse - det er det krav, udviklingen stiller til os.
Det er krav, den har stillet til arbejderbevægelsen lige siden dens start.
Vilkårene for vort arbejde ændrer sig stadig.
Arbejderbevægelsens historie spænder over udviklingen fra hestevognen til flyvemaskinen og måneraketten. Fra petroloumslampen og dampmaskinen over elektriciteten og olie til atomalderen.
Fra tællerammen over regnemaskinen til de elektroniske datamaskiner. Men ikke alene de ydre, tekniske betingelser ændrer sig med hastige skridt. Samfundets opbygning er også en anden. Vi kan med stolthed pege på, at det ikke mindst er Socialdemokratiet og arbejderbevægelsen, der har skabt et nyt og bedre samfund med større tryghed og større lighed.
Men de nye tekniske vilkår og de tilbagevendende kriser i de kapitalistiske samfund stiller et uafviseligt krav om fornyelse til vort parti. Det er nødvendigt, hvis vi - partiet - vil være med til aktivt at forme udviklingen i vort land og i verden.
Og det vil Socialdemokratiet.

Men den stilling, vi skal tage til de nye udfordringer, må ikke svæve frit i luften.
Vi må bygge på den samme grundlæggende samfundsopfattelse, som har været Socialdemokratiets lige fra dets første år.
Deri ligger kontiuniteten i vort arbejde.
Det, vi er stillet overfor, er i virkeligheden en kulturkamp om, hvilket menneskesyn det er, der skal præge vort samfund. Skal det være den golde og inkarnerede egoisme, som f.eks. repræsenteret af Fremskridtspartiet? Skal det være den utøjlede liberalisme, der ved frihed i høj grad forstår friheden til at forfølge sine egne profitinteresser? Eller skal det være den solidaritetstanke, som er kernen i arbejderbevægelsen?
Som hævder, at samfundets kræfter skal styres sådan,
at de tjener til at skabe en bedre og rigere tilværelse for det enkelte menneske uanset

miljø, race eller køn?
Derfor er det væsentligt, at vi på denne kongres formår at vise at vi har et sammenhængende svar på tidens problemer.
Et realistisk svar, som kommer hvert enkelt menneske i vort samfund ved.
Derigennem kan vi bidrage til at skabe en bredere forståelse for de reelle problemer og af den vej skabe de politiske forudsætninger for et opgør med de grundlæggende svagheder og de grundlæggende uligheder i de kapitalistiske samfund. Det svar ligger i den demokratiske socialisme.
Velkommen til Socialdemokratiets 32. kongres som jeg hermed skal erklære for åben.